

เศรษฐกิจพอเพียงที่มีความมั่นคงและยั่งยืนต้องไม่ใช่เป็นการกระทำในเชิงยูเอชเอหรือบีบีซี

สิ่งหนึ่งที่นับว่ามีความสำคัญต่อเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงในสังคมไทยก็คือ การพัฒนาและการยกระดับจิตใจของคนในสังคมให้สูงขึ้นโดยใช้การศึกษาและกิจกรรมต่างๆ เพื่อช่วยในการกล่อมเกลাজิตใจคนให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าคุณธรรมและจริยธรรมเป็นรากฐานที่สำคัญของความเป็นไทยมากกว่าความรู้ สติปัญญา และความสามารถของเยาวชนไทยซึ่งปัจจุบันตกอยู่ท่ามกลางการรุกรานทางวัฒนธรรมของอารยประเทศในแถบซีกโลกตะวันตก ด้วยเหตุนี้การยกระดับจิตใจของเยาวชนไทยให้สูงขึ้นจึงต้องเริ่มต้นที่ระบบความคิด หรือกระบวนการคิด จะเห็นว่าในสรรพสิ่งเดียวกันคนแต่ละคนอาจมีมุมมองต่อสิ่งนั้นแตกต่างกันไป ตัวอย่างเช่น เงิน 10,000 บาท อาจมีมูลค่ามากสำหรับผู้ที่ทำเข้ากินค่า แต่เงินดังกล่าวอาจมีมูลค่าเพียงเล็กน้อยสำหรับมหาเศรษฐีพันล้าน อย่างไรก็ตามดิฉันไม่ได้อยู่ที่มูลค่าของเงินแต่ขึ้นอยู่กับการคิดว่าคุณค่าเงินดังกล่าวจะทำให้เรามีความสุขได้อย่างไร (หมายถึงการยกระดับจิตใจให้สูงขึ้นนั่นเอง) นอกจากกระบวนการคิดแล้ว เศรษฐกิจพอเพียงที่มีความมั่นคงและยั่งยืนต้องไม่ใช่เป็นการกระทำในเชิงยูเอชเอหรือบีบีซีเพราะการบังคับบีบบุคคลกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งย่อมนำไปสู่ความไม่ยั่งยืน ในทางกลับกันหากบุคคลกระทำด้วยความสมัครใจ ผลที่เกิดขึ้นย่อมปรากฏให้เห็นอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอและมีเสถียรภาพในระยะยาว

การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่สถานศึกษา

ไตรภาคีทางสังคมได้แก่ บ้าน วัด โรงเรียนต้องร่วมมือกันที่จะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

การบริหารจัดการสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ ดังนี้

ประการแรก ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องร่วมคิดร่วมทำ ผู้บริหารต้องบริหารงานแบบพอเพียง บุคลากรทางการศึกษาควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ด้านวิชาการก็ต้องสอนให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้แบบพอเพียงและมีวิถีชีวิตแบบพอเพียง ขณะเดียวกันไตรภาคีทางสังคมได้แก่ บ้าน วัด โรงเรียนต้องร่วมมือกันที่จะนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา โดยบูรณาการแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชนให้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวาง

ประการที่สอง กิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ ควรมีความสอดคล้องเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การแต่งตัวแบบพื้นเมืองในวันศุกร์ โครงการร้านค้าเมืองของชาวเหนือ การรับประทานข้าวซึ่งเพาะปลูกโดยชุมชนในวันศุกร์ โครงการธนาคารขยะ โครงการปลูกผักปลอดสารพิษ โครงการเลี้ยงจิ้งหรีดเพื่อเสริมรายได้ให้แก่ผู้ปกครอง เป็นต้น

ประการที่สาม การจัดทำหลักสูตรบูรณาการเรียนรู้อุบัติวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งทำโดยการรวมเอาแหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในชุมชนผสมผสานเข้ากับหลักสูตรกลางเป็นหลักสูตรสถานศึกษา

นอกจากปัจจัย 3 ประการในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่สถานศึกษาแล้ว ยังต้องคำนึงถึงสิ่ง ดังต่อไปนี้ด้วย

1) การบริหารจัดการแบบพอเพียง โรงเรียนจะต้องนำหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นด้านงบประมาณ บุคลากร วิชาการ หรือการบริหารทั่วไป ควรจะมีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกันตั้งอยู่บนหลักฐานอันมั่นคง ประกอบกับการให้ความรู้ และคุณธรรมในการบริหารจัดการสถานศึกษา

2) การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมากำหนดเป็นหลักสูตร เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ปรัชญาและซึมซับแนวคิดตั้งแต่ยังอยู่ในวัยเรียน ซึ่งจะเกิดประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับเด็ก และในอนาคตของประเทศชาติต่อไป

3) การนำมาใช้ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา ซึ่งเป็นการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากการปฏิบัติกิจกรรมของโรงเรียน ผ่านทางโครงการต่างๆ เป็นต้น